

IRINYI JÁNOS, ALBIS MÁSIK HÍRES SZÜLÖTTE

Meglepetéssel olvastam a Bihari Naplóban megjelent cikket, miszerint Albison felavatták a falu híres szülöttének Irinyi Józsefnek a szobrát. Ezek szerint az albisiak nem tudnak arról, hogy még egy híresség is onnan származik. De ne szaladjunk ennyire előre...

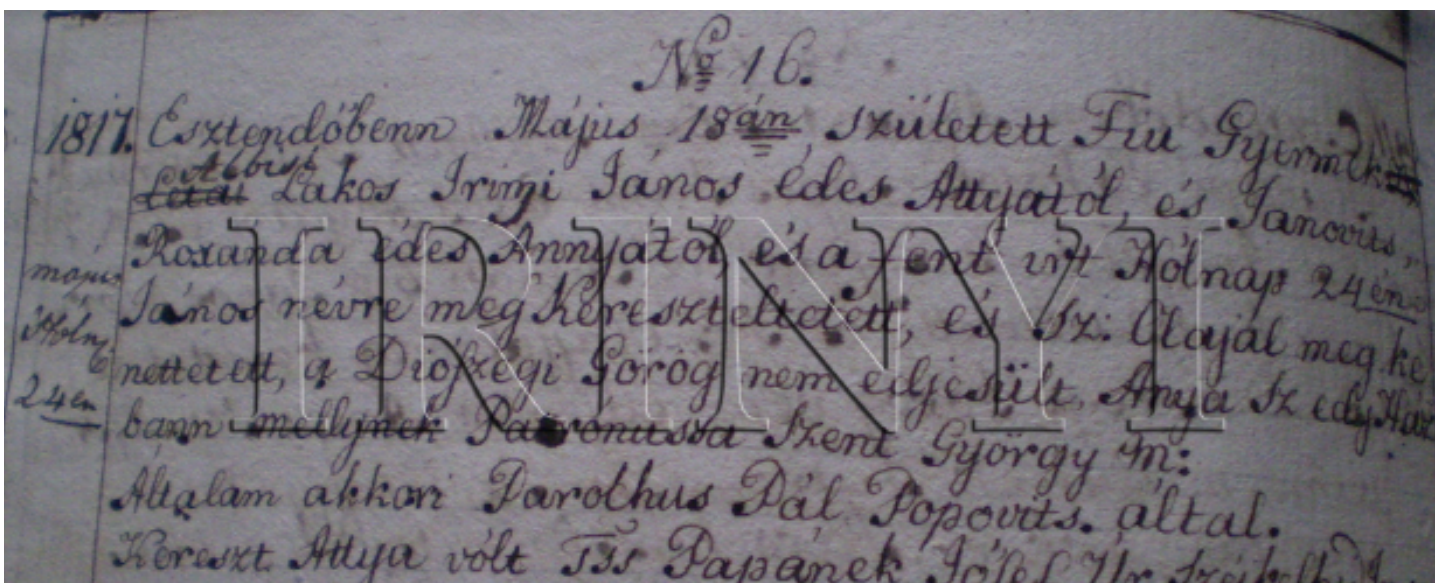
A ma oly divatos családfa kutatási láz minket is rabul ejtett így elkezdünk kutatni az Irinyi család múltját és tagjait. Természetesen hallottunk családi legendákat keringeni arról, hogy „híres őseink” között tarthatjuk számon Irinyi Jánost és Józsefet, ezért elkezdünk ezen a vonalon haladni, szerettük volna tényekkel, anya-könyvi adatokkal igazolni feltevésünket.

Irinyi János kémikus, a zajtalan gyufa feltalálója volt. Nevéhez fűződik, a kémia interdiszciplináris tudományá fejlődése Magyarországon. Testvérével Józseffel együtt szerepet vállalt az 1848-as forradalomban, a 12 pont vázlatának első megfogalmazója volt.

Ha fellapozunk egy lexikont vagy a „google”-ban beírjuk Irinyi János

nevét az első ami szemünkbe ötlük, az hogy születési helye máig sem tisztázott. Egyesek szerint Nagylétán, mások szerint Zsákán született. Többen kutatták életét, munkásságát azonban egyértelmű bizonyíték születési helyére vontakozóan nem volt ismeretes.

Kutatásaink szerint, 194 éve, Albison 1817 május 18-án látta meg

Az anyakönyvi bejegyzés fotokópiája

a napvilágot Irinyi János kasznár és Janovics Rozanda gyermekeként. 1817 május 24-én keresztelték meg a görög nem egyesült anyaszentegyházban, keresztvíz alá a székelyhídi tekintetes Papának József úr tartotta.

Az apa id. Irinyi János később gróf Mandel nagylétai uradalmának volt tisztartója, akinek hat gyermeke született: Viktória (aki később Iosif Vulcan édasanyja), Heléna, János, Antónia, József és Rozália. Közülük János (1817), Antónia (1820), és József (1822) általunk megtalált anyakönyvi bejegyzések szerint a Bihar megyei Albison születtek.

A családnevet csak a két fiú vihette tovább, József azonban 37 éves korában, 1859 február 17-én utódok

nélkül meghalt, maradt tehát János. Ő nagyon későn, 51 éves korában házasodott, felesége a micskei származású, katolikus vallású Baranyi Hermina, aki már özvegy volt és két gyermeket hozott magával a házasságba.

Irinyi János utódai után kutatva, sok helyen azt az információt találtuk, hogy két gyermeke volt, egy lány és egy fiú, de mindketten gyermekkorukban meghaltak. A lány születésére, halálára vonatkozó adatot nem találtunk.

Egyetlen fia Irinyi Lajos, 1870 november 13-án született Vértesen. Megházasodott és három gyermeknek adott életet, Lajos aki csak egy hónapot élt, a nagypapa mellé temették Vértesen, János Jenő és Gabriel

la. Mindketten Győrben éltek és itt is haltak meg. János Jenő szintén a kémia terén jeleskedett, okleveles kutató vegyészmérnök volt, 1977-ben hunyt el. A fia János József elhagyta az országot, először Amerikában majd Ausztráliában telepedett le, két fiúnak adott életet. Tehát a gyufa feltalálójának gyermekei, unokái, dédunokái és ükunokái is ismertek.

Noha nem sikerült ezidáig bizonyítékot találni a mi családjunk és Irinyi János családja közötti rokonságra, sikerült azonban fényt deríteni egy olyan családra ahonnan több híresség is kibontakozott, ráadásul az albisiak méltán lehetnek büszkéek immár két híres szülöttükre.

Dr. Irinyi Judit, Irinyi Gábor
(www.irinyi.eu)